

Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Agentuur

Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Agentuur

Kokkuvõte – 2013. aasta aruanne

Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Agentuur (edaspidi „agentuur”) jätkab rasketes majandusoludes tööohutuse ja töötervishoiu heade tavade edendamist, rõhutades nende majanduslikku tasuvust. Et käimas on arutelud ELi järgmise tööohutuse ja töötervishoiu strateegia üle, on agentuur selgelt kindlaks määranud oma edasise tegevuse ja võtnud vastu uue strateegilise programmi aastateks 2014–2020.

1 Euroopa Riskiseirekeskus

Agentuur avaldas 2013. aastal oma 2012. aasta esimese prognoosimisprojekti „Rohelised töökohad ning tööohutus ja töötervishoid” tulemuste [põhiaruande](#) inglise keeles ja [kokkuvõtva aruande](#) kuues keeles. Seejärel avaldas agentuur aruande [tööohutusest ja töötervishoiust tuuleenergiasektoris](#) ja e-faktid [keskkonnasäästlike hoonete](#) ja [väikesemahuliste päikeseenergiarakenduste](#) kohta ning neid täiendavad [keskkonnasäästlike hoonete](#) ja [väikesemahuliste päikeseenergiarakendustega](#) seotud ohtude kindlakstegemise kontroll-lootelud. Agentuur võttis kasutusele ka uue [roheliste töökohtade tööohutusele ja töötervishoiule](#) pühendatud veebilehe.

Prognoosimisprojektide käigus koostatakse stsenaariumid tehnoloogiliste või ühiskondlike muutuste tagajärjel tekkivate tööohutuse ja töötervishoiu riskide kindlakstegemiseks ja prognoosimiseks. Agentuur tellis hindamisuuringu, et teha kindlaks, milliseid uusi ja esilekerkivaid küsimusi oleks järgmises prognoosimisprojektis kõige asjakohasem uurida. Telliti ka uusimatel andmetel põhinev ülevaade „Olemasolevad ja esilekerkivad tööohutus- ja töötervishoiuprobleemid tervishoiusektoris, sealhulgas kodu- ja kogukonnanahoolduses”. Leiti, et tervishoiu- ja sotsiaalhooldussektor on suure tööhõivepotentsiaaliga, kuid tööohutuse ja töötervishoiu poolest unarusse jäetud valdkond, eriti kodu- ja kogukonnanahoolduse osas. Selle uuringu tulemused avaldatakse 2014. aastal.

2013. aastal lõpetati agentuuri veel ühe suurprojekti, [uute ja tekkivate riskide Euroopa ettevõtete uuringu \(ESENER\)](#) teise etapi ettevalmistused. See oluline uuring aitab mõista, kuidas Euroopas ohjatakse töökohaga seotud riske. 2014. aasta uuring hõlmab esimest korda mikroettevõtjaid (5–10 töötajat) ja põllumajandussektorit.

Muude 2013. aastal lõpetatud oluliste projektide hulka kuulub ka erialakirjanduse ülevaade „[Uued riskid ja suundumused naiste tööohutuses ja töötervishoius](#)”, kus esitati muu hulgas olulist uut teavet tööst tingitud vähktõvest naistel ja tööga seotud ohtudest naiste reproduktiivtervisele. Praegu koostatakse uusimatel andmetel põhinevat aruannet tööst tingitud vähktõve kohta ja aruannet tööga seotud ohtude kohta reproduktiivtervisele ning need avaldatakse 2014. aastal.

Tähtsa katseprojekti „Ohutum ja tervislikum töö sõltumata east: tööohutus ja -tervishoid vananeva tööjõu kontekstis” esialgseid tulemusi tutvustati 2013. aasta detsembris peetud Euroopa Parlamendi konverentsil. [Protokoll](#) avaldati 2014. aasta alguses agentuuri veebilehel.

Agentuuri 2013. aasta aruandes „[Euroopa tööohutus- ja töötervishoiualaste uuringute prioriteedid 2013–2020](#)” on kindlaks määratud uuringute prioriteedid, et täita lüngad meie teadmistes kooskõlas Euroopa

2020. aasta strateegiaga. Agentuur koostab selle põhjal 2014. aastal põhiprioriteetide lühilootelu ja tellib oma teadlaskonnalt seisukohavõttud.

Jätkusid ka ettevalmistused agentuuri [OSHwiki projekti](#) ametlikuks algatamiseks 2014. aasta suvel. Kokku telliti, kirjutati ja kiideti heaks 121 uut artiklit ja veel 28 artiklit on koostamisel. See projekt pälvis

palju tähelepanu novembris Bilbaos toimunud tervislike töökohtade tippkohtumisel ja on ärganud huvi ka rahvusvahelistes tööohutuse ja tervishoiu organisatsioonides.

2 Töökeskkonna teave

Aasta suurim saavutus oli 2014.–2015. aasta kampaania „[Tervislikud töökohad – vähem stressi](#)” juhendi koostamine. Kampaaniad on agentuuri peamine teadlikkuse suurendamise viis ja oluline moodus töökohtade, peamiselt mikroettevõtjate ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjateni (VKEde) jõudmiseks. Palju tööd tehti ka selle nimel, et valmistada ettevõtjate, eelkõige VKEde toetuseks ette praktilist teavet psühhosotsiaalsete riskide ohjamisest töökohal. 2014. aasta oktoobris korraldatavaks Euroopa tööohutuse ja tervishoiu nädalaks avaldatakse igas ELi keeles e-juhend. 2014. aastal avaldatakse ka kaks olulist ülevaadet, mille eesmärk on parandada arusaamist psühhosotsiaalsetest riskidest ja nende ohjamise võimalikest strateegiatest.

2012.–2013. aasta kampaania „[Ennetame riske üheskoos](#)” oli senistest edukaim, sest algatusi ja ametlikke partnereid oli rohkem kui kunagi varem. See tähistas ka olulist algust. Agentuur korraldas juunis Brüsselis kampaania väga eduka partnerürituse „[Tööohutuse ja tervishoiu heade tavade võrdlemine ja vahetamine](#)”. Sellel üritusel kohtusid tööohutuse ja tervishoiu asjatundjad ning poliitikuid, et vahetada kogemusi ja heade tavade näiteid.

Alates [veebipõhise interaktiivse riskihindamisvahendi \(OiRA\)](#) projekti algatamisest 2011. aastal on sellest saanud agentuuri töö nurgakivi tööohutuse ja tervishoiu edendamisel Euroopa töökohtades ja eelkõige VKEdes, mis moodustavad 99% ettevõtjatest ja mille ressursid on sageli piiratud. 2013. aastal avaldati üheksa uut riskihindamisvahendit: Belgia (prantsuse ja flaami keeles) ja Portugali vahend juuksuritele, üks Hispaania vahend autokoolidele ning teine naha- ja parkalitöökodadele (katalaani keeles), Leedu vahend autoremonditöökodadele, Prantsusmaa ja Kreeka vahendid

toitlustusettevõtjatele, Läti vahend kontoritöötajatele ja ELi vahend eraturvafirmadele. Veel umbes 50 vahendit on väljatöötamisel ja nüüdseks on välja kujunenud OiRA ringkond, kes teeb kogu Euroopas koostööd riskihindamisvahendite väljatöötamiseks ja täiustamiseks. Agentuur toetab ringkonna tööd, pakkudes OiRA rakenduse kasutamise koolitust ja OiRA ringkonnale kasutatuge.

Peale selle tellis agentuur teostatavusuuringu, mis käsitleb liikmesriikides juba kättesaadavate või arendatavate tööohutuse ja tervishoiu lahenduste rakendamise vahendite laialdase kasutamise edendamist ja toetamist.

Muud olulised väljaanded sel aastal olid aruanded „[Erinevad töökultuurid: ohutuse ja tervishoiu tagamine juhtimise ja osaluse kaudu](#)” ja „[Tööohutuse ja tervishoiu kooliõppesse lisamise terviklahendus](#)”.

3 Teabevahetus, kampaaniad ja edendustöö

2012.–2013. aasta tervislike töökohtade kampaania „Ennetame riske üheskoos” tugines eelnenud aasta tulemustele. Tööohutuse ja tervishoiu parandamiseks juhtimise ja töötajate osaluse kaudu ühendas agentuuriga oma jõud rekordarv [ametlikke kampaaniapartnereid \(87\)](#) – äriühingud ning avaliku ja erasektori organisatsioonid üle kogu Euroopa. Teadlikkuse suurendamise üritusi korraldati rohkem kui 30 riigis ja agentuur võttis kasutusele mitmekeelse [kampaaniajuhendi veebis](#), mis teeb oma ohutus- ja tervishoiukampaania korraldamise igaühele lihtsaks. [Hea tava auhindade](#) tseremoonia peeti aprillis Dublinis, samal ajal kui Iirimaa oli Euroopa Liidu Nõukogu eesistujariik. Oktoobris

toimunud Euroopa tööohutuse ja tervishoiu nädalal korraldati riiklikul tasandil sadu üritusi, mis keskendusid koolitusele ja juhendamisele, seminaridele ja konverentsidele ning kampaaniast ja selle sõnumitest teadlikkuse suurendamisele sotsiaalmeedia abil. Kampaania lõppes novembris [tervislike töökohtade tippkohtumisega Bilbaos](#). Sellest üritusest võttis osa ligikaudu 300 delegaati, et vahetada mõtteid ja kogemusi, tugineda kampaania saavutustele ja tagada, et riskide ennetamine jätkub veel kaua pärast kampaania lõppu.

Kui 2012.–2013. aasta kampaania oli lõppemas, olid 2014.–2015. aasta kampaania „Tervislikud töökohad – vähem stressi” ettevalmistused juba täies hoos. Koostati tegevuskavad, loodi bränd ja töötati välja peamised [reklaammaterjalid](#). Agentuuri partnerid Napo konsortsiumist tegid [filmi stressist](#), kus tegutses populaarne animafilmitegelane Napo.

Kolmanda [üleeuroopalise tööohutuse ja tervishoiu arvamusküsitluse](#) tulemused avaldati Euroopa päeval, 9. mail. 31 riigi rohkem kui 16 500 töötajat küsitleti tööstressi ning

vanemate töötajate tööohutuse ja tervishoiu kohta. Tulemused leidsid ajakirjanduses ulatuslikku kajastamist ja kinnitasid, et Euroopas tuleb levitada 2014.–2015. aasta kampaania sõnumit, et psühhosotsiaalseid riske saab ohjata sama süstemaatiliselt nagu iga muud tööohutuse ja tervishoiu probleemi.

Katsetati koordineerimiskeskustele suunatud teadlikkuse suurendamise portfelli, et tutvustada OiRAt ja soodustada selle kasutuselevõttu VKEdes. Aasta jooksul korraldati üheksa tutvustavat seminari: Belgias, Küproses, Kreekas (kaks omavahel seotud seminari), Lätis (kolm omavahel seotud seminari) ja Leedus (kaks eraldi seminari).

Viiendat aastat järjest andis agentuur Leipzigi rahvusvahelisel dokumentaal- ja animafilmide festivalil ([DOK Leipzig](#)) üle [tervislike töökohtade filmiauhinna](#). Agentuur toetab ka võitnud filmi DVDde tootmist ja subtiitritega varustamist nende levitamiseks riiklike koordineerimiskeskuste kaudu ning korraldab filmi linastamist kogu Euroopas.

2013. aastal valmis uus [libisemist ja komistamist käsitlev Napo film „See ei ole naljaasi!”](#) Algatusega „[Õpetajate Napo](#)” tehakse veebis kättesaadavaks mitmesugused vahendid, sealhulgas Napo filmid, et laiendada või integreerida tööohutus ja tervishoid haridusse ning kujundada lastel juba varasest noorusest head ohutus- ja tervishoiuharjumused. 2013. aasta lõpuks oli „Õpetajate Napo” pakett kättesaadav 18 keeles ning seda oli tutvustatud 23 liikmesriigis ja Euroopa Majanduspiirkonna riigis.

Pressitalitus tegeles kogu 2013. aasta jooksul agentuuri töö propageerimise ja tutvustamisega. [Kampaania meediapartnerlus](#) tugevnes ja 2012.–2013. aasta kampaaniat toetas üheksa liikmesriigi 20 meediapartnerit. Uus hea tava auhindade tseremoonia reklaamimise viis suurendas märkimisväärselt auhindade tuntust. Jätkus agentuuri veebilehe ümberkujundamine, mis lõpetatakse 2014. aastal ja mis tugevdab agentuuri kui tööohutuse ja tervishoiu esmase teabekeskuse positsiooni Euroopas. Agentuur avaldas 2013. aastal 11 uut aruannet ja 12 e-fakti ning mitmesuguseid reklaam- ja audiovisuaalmaterjale.

2013. aastal edenes agentuuri teabevahetuslane partnerlus Euroopa ettevõtlusvõrgustikuga: riiklikud koordineerimiskeskused ja Euroopa ettevõtlusvõrgustiku tööohutuse ja tervishoiu esindajad korraldasid 18 riiklikku partnerluskohtumist, et levitada teavet Euroopa töökohtades, eriti VKEdes. Need kaks partnerit löid üheskoos ka Euroopa ettevõtlusvõrgustiku tööohutuse ja tervishoiu auhinna, millega tunnustatakse tööohutus- ja tervishoiualaste sõnumite silmapaistvat propageerimist VKEdes. Esimene auhind anti üle novembris Bilbaos toimunud tervislike töökohtade tippkohtumisel.

4 Võrgustiku arendamine ja koordineerimine

[EU-OSHA mitmeaastase strateegilise programmi 2014–2020](#) rakendamine tugevdab agentuuri sidemeid koordineerimiskeskuste võrgustikuga. 2013. aasta proovikivi oli tagada, [koordineerimiskeskuste võrgustik](#) toimiks keerulisest ettevõtluskeskkonnast hoolimata endiselt hästi. Kõrgetasemeliste visiitide abil näidatakse valitsustele ja sotsiaalpartneritele teabekeskuste töö tähtsust. Agentuur tegi 2013. aastal kaks sellist visiiti – ühe Leetu ja ühe Soome. Rahvusvahelisel tasandil toetas agentuur Rahvusvahelist Tööorganisatsiooni tööohutuse ja tervishoiu poliitika kujundajate koolitusseminaril, kus tutvustati Euroopa kolmepoolset mudelit.

Agentuur jätkas kandidaat- ja potentsiaalsete kandidaatriikide ettevalmistamist tööohutuse ja tervishoiuga seotud Euroopa algatustes osalemiseks, näiteks toetades nende ühinemist teabekeskuste võrgustikuga ja agentuuri tegevuses osalemist, tõlkides ja trükkides tervislike töökohtade kampaaniamaterjale, levitades Napo DVDsid ja julgustades neid riike osalema hea tava auhindade konkursil. Viimane algatus osutus 2013. aastal eriti edukaks, sest üheks võitjaks kuulutati Türgi äriühing, mis näitab suurepäraselt agentuuri töö mõju.

Brüsseli kontaktbüroo jätkas oma peamise tööna agentuuri esindamist ja põhipartneritele teabe andmist. 2013. aastal muutus büroo töö Euroopa sotsiaaldialoogi valdkonnas tähtsamaks, sest valdkondlikud sotsiaaldialoogi komiteed saavad nüüd kaasa aidata OiRA vahendite väljatöötamisele. Büroo korraldas ka Euroopa Parlamendi liikmete eduka õppekülastuse agentuuri peakorterisse, et nad saaksid agentuuri töö kohta rohkem teavet otsesest allikast.

Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Agentuur (EU-OSHA)

aitab muuta Euroopat ohutumaks, tervislikumaks ja tootlikumaks töökohaks. Agentuur kogub, töötab välja ja levitab usaldusväärset, tasakaalustatud ja erapooletut teavet ohutuse ja tervishoiu kohta ning korraldab üleeuroopalisi teabekampaaniaid. Hispaanias Bilbaos asuv agentuur, mille asutas Euroopa Liit 1996. aastal, toob kokku nii Euroopa Komisjoni, liikmesriikide valitsuste, tööandjate ja töötajate organisatsioonide esindajad kui ka juhtivad tööohutuse ja töötervishoiu eksperdid igast ELi liikmesriigist ja mujalt.

Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Agentuur

12 Santiago de Compostela,

E-48003 Bilbao, Hispaania

Tel +34 944358400

Faks +34 944358401

E-post information@osha.europa.eu